

Skaberværkets tjenere, forsvarere og beskyttere

Religionerne rummer indsigt og visdom, som kan hjælpe os med at tolke tiden og give inspiration til at værdsætte og værne om kloden, dens mange livsformer, mennesker verden over og kommende generationer.

Indledning

Vi anser det for ubestrideligt, at menneskelig aktivitet - særligt i den industrialiserede verden og særligt relateret til afbrænding af fossile energikilder - har bidraget væsentligt til den globale opvarmning og de dermed forbundne klimaforandringer.

Vi er nu nået til et punkt, hvor livsbetingelserne på kloden, som vi kender dem, er alvorligt truet. Vi tror, at menneskelivet er uerstatteligt. Udviklingen skal vendes, for at vores børn og børnebørn kan få bedre livsvilkår. Det er urimeligt at fortsætte et ikke bæredygtigt overforbrug på bekostning af naturen og mennesker andre steder på kloden, hvor klimaforandringerne allerede forvolder katastrofer.

Vi ser i disse måneder, at unge mennesker i stort tal er begyndt at demonstrere for en politisk indsats, der tager klimaforandringerne alvorligt. De unge råber, at vi i den ældre generation er ved at stjæle en positiv fremtid fra dem. Lidenskabeligt beder de unge os om at ændre verdens udvikling. Vi skal lytte til deres protest mod den hæmningsløse udnyttelse af naturen, som vi har praktiseret.

Verden er skabt – vi er forvaltere

Kristendommen, Islam og Jødedommen fremholder troen på en skabende og opretholdende Gud. Vi betragter den skabte verden som en gave til hele menneskeheden og som et fælles ansvar til alles bedste. Derfor er det vores fælles opgave at beskytte det naturlige miljø og bruge det ansvarligt, samt gøre hvad vi har mulighed for i den hensigt at efterlade jorden i en forbedret stand til kommende generationer.

Med magt og indsigt følger ansvar. Vi erkender, at tolkning af ord fra vores helligskrifter som: ”hersk over naturen og underlæg jer den” har været en medvirkende årsag til det natursyn, der har bragt os til, hvor vi står i dag. I dag tales der religiøst om menneskets forvalteransvar i stedet for. Vi inviterer til en nytænkning af forvalterskabet, så vi ser os selv som skaberværkets tjenere, forsvarere og beskyttere.

Retfærdighed

Vi tror, at vi har ansvar for at handle retfærdigt. Ikke mindst drejer det sig om at tage vare på de mest udsatte, dem som ikke har mulighed for at klare sig selv: enken, den faderløse og den fremmede. Ansvarret formuleres også mere generelt i den gyldne regel, som genfindes i alle kulturer: ”Alt hvad I vil, at andre skal gøre mod jer, det skal I gøre mod dem.” De belastninger af vores natur, som finder sted i disse år, rummer uretfærdighed. Det er fattige mennesker, som har bidraget mindst til klimaforandringerne, der rammes hårdest af konsekvenserne. Og klimaforandringerne truer med drastiske forringelser af livsvilkårene for kommende generationer, som intet ansvar har for den udvikling, vi står midt i.

Vi er ikke alene

Vi er præget af individualisme. Vi skal påskønne skæbnefællesskabet og betydningen af relationerne mellem mennesker og mellem alle levende væsner. Vi ånder den samme luft, vi næres af den samme jord, og vi er afhængige af det samme vand. Og det allervigtigste i vores menneskeliv udfolder sig imellem os som opmærksomhed, kærlighed og tillid. Vi bæres og næres af de menneskelige og naturlige fællesskaber, vi er en del af.

Håb

Vores håb udspringer af en tro på, at vi ikke er overladt til os selv, men at verden stadig holdes oppe af den magt, som vi skylder vores eksistens. Naturen rummer i sig selv en stærk kreativ kraft. Vi tror på, at mennesker kan mere, end vi selv kan forestille os, når vi tager fat på en opgave i fællesskab. Den tro giver os håb. Et håb om, at vi sammen kan bremse de menneskeskabte klimaforandringer.

Hvad skal der til

Vi ønsker et samfund, hvor alle indbyggere har de betingelser, muligheder og redskaber, der skal til for at have et liv, som blomstrer. Det vil sige et liv med retfærdighed, fred og glæde. Et sådant samfund vil være et gode for verden og ikke kun for sig selv, og det vil være en velsignelse for andre samfund og hele kloden. Danmark er et velstående og trygt land med store menneskelige og teknologiske ressourcer. Med vores velstand og omfattende ressourcer følger også et ansvar, som rækker ud over egne snævre interesser.

Klimaforandringerne er meget alvorlige og fører allerede nu til katastrofer rundt om i verden. Men vi har mulighed for at bidrage til at lede verden i en anden retning. Her er FNs 17 verdensmål for en bæredygtig udvikling et meget vedkommende og velkomment forpligtende udgangspunkt for fælles handling. Vi er overbevist om, at et liv, der respekterer de grænser, som kloden, dens natur og hensynet til andre mennesker fordrer, kan udvikle os positivt i fællesskab.

Vi anbefaler at lytte opmærksomt til videnskaben og de interesseorganisationer, der arbejder for miljøet. Vi anbefaler, at vi hver især gør en indsats for at slide mindre på kloden, at vores virksomheder prioriterer at bidrage aktivt og positivt til at få nedbragt den globale opvarmning, og at regeringen sætter sig både kortsigtede og langsigtede klimapolitiske mål, som gør det realistisk at opnå Paris-aftalens målsætninger. Ved det kommende valg anbefaler vi alle politikere at sætte den grønne dagsorden øverst, så klimaet får højeste prioritet.

De kommende årtier vil klimaet være vigtigere end traditionel økonomisk vækst. Vi har i 100 år levet med en konstant stigende materiel fremgang. Kloden kan ikke holde til, at vi forøger vores materielle vækst i så højt et tempo. En fælles nyorientering er nødvendig. Vi har et ansvar for kloden og dens liv, og vi har nu mulighed for selv at (gen)opdage andre værdier end dem, der har med øget forbrug at gøre. Som ledere i kirker og trossamfund ønsker vi at bære vores del af dette ansvar.

Underskrevet af

Peter Fischer-Møller - formand for Danske Kirkers Råd

Jair Melchior - overrabbiner, Det Jødiske Samfund

Naveed Baig - hospitalsimam og næstformand, Islamisk-kristent studiecenter

Abdul Wahid Pedersen - imam og udviklingschef for Danish Muslim Aid

Christian Alsted - biskop, Metodistkirken
Hans Henrik Lund - daglig leder, Kirkernes Integrationstjeneste
Søren Skovgaard Sørensen - generalsekretær, Luthersk Mission
Christina Jeppsson - oberstløjtnant, Frelsens Hær
Czeslaw Kozon - biskop, Den katolske kirke i Danmark
Ole Backer Mogensen - formand, Dansk Oase
John Nielsen - missionsforstander, Missionsforbundet
Henrik Stubkjær – biskop i Viborg Stift, Folkekirken
Peter Skov-Jakobsen - biskop i Københavns Stift, Folkekirken
Hans-Ole Bækgaard - formand, Indre Mission
Tonny Jacobsen - formand, FrikirkeNet
Lone Møller-Hansen - generalsekretær, Baptistkirken
Jacob Viftrup - formand for Apostolsk Kirke i Danmark